

Ciupercile halucinogene: provocarea de a găsi, în era informațională, răspunsul la substanțele obținute natural

În ultimul deceniu, interesul mass-media față de consumul ciupercilor halucinogene pare a fi determinat de libera vânzare a acestor ciuperci și de modificările legislative pe care unele țări le-au introdus pentru a interzice comercializarea acestora.

Metodele epidemiologice standard de monitorizare a consumului drogurilor se dovedesc a fi prea lente în identificarea noilor tendințe și s-a recunoscut faptul că ele trebuie completate cu metode mai sensibile. Provocarea constă în identificarea noilor modele de consum al drogurilor, care de obicei apar la grupuri populaționale mici sau în zone geografice restrânse, și în evaluarea posibilității ca aceste modele să se răspândească la o scară mai largă. Sursele de informații din acest domeniu pot fi diverse, incluzând rapoarte

publicate pe internet și în alte medii de informare, analize criminalistice, cercetări de specialitate, precum și experiența practică. În această broșură informativă în domeniul politicilor, sunt analizate informații cu privire la ciupercile halucinogene, concluziile desprinse fiind utile în stabilirea politicilor. De asemenea, sunt identificați factorii care au favorizat și au dus la conturarea tendinței de consum a ciupercilor halucinogene de la sfârșitul anilor '90 și începutul noului mileniu, precum și cei care au acționat ca bariere împotriva unei răspândiri mai largi.

Halucinogenele sunt o clasă de droguri prezentând compoziții chimice diverse, caracterizate prin capacitatea de a induce tulburări senzoriale și de a modifica sensibil starea psihică și

procese de gândire. Substanțele halucinogene produse în mod natural pot fi găsite în peste 100 de specii de ciuperci, cele mai multe conținând psilocibina și psilocina ca principale ingrediente active răspunzătoare de producerea efectului halucinogen. Aproape toate ciupercile care conțin psilocibină sunt ciuperci mici, brune sau cafenii, care pot fi confundate cu diverse alte ciuperci sălbatice non-psihoactive, necomestibile sau otrăvitoare.

Psilocibina și psilocina (sau psilocina) sunt controlate internațional la cel mai înalt nivel, dar în unele țări s-au constat neclarități în stabilirea regimului juridic al ciupercilor care conțin astfel de substanțe. Aceste confuzii au fost exploatate de vânzătorii de ciuperci, împiedicând dezvoltarea mecanismelor de control al ofertei.

Definiții

Ciuperci halucinogene, cunoscute în mod obișnuit sub numele de „ciuperci magice”: speciile care conțin psilocibină și psilocină sunt ciupercile consumate cel mai frecvent datorită proprietăților lor psihoactive și fac obiectul principal al acestei broșuri informative în domeniul politicilor. Alte specii de ciuperci halucinogene, precum muscaria (**Amanita muscaria**), conțin ca principale substanțe active muscimolul și acidul ibotenic. Speciile care conțin muscimol sunt toxice și înrudite îndeaproape cu specii foarte toxice.

„Magazine inteligente” (Smart shop-uri): Magazine specializate în vânzarea de substanțe psihoactive „naturale”, instrumentar folosit în administrarea drogurilor (paraphernalia) și materiale informative.

Principalele probleme pe scurt

1. Consumul de ciuperci halucinogene este mai des întâlnit în rândul tinerilor care au consumat deja și alte droguri ilegale decât în rândul celor care nu au mai consumat înainte. Consumatorii de ciuperci halucinogene pot fi probabil mai frecvent la festivaluri muzicale și evenimente cu muzică dance electronică, pentru că tinerii care frecventează aceste medii au declarat un consum mai ridicat de droguri decât populația școlară sau populația generală.
2. Vânzarea de ciuperci halucinogene în „magazinele inteligente” și la tarabă în piețele din Țările de Jos și Regatul Unit pare să fi avut un rol important în facilitarea consumului acestora. Astfel de comercianți au facilitat accesul la ciuperci halucinogene la sfârșitul anilor 1990 și începutul noului mileniu.
3. În urma unei căutări recente pe internet au fost identificate 39 de magazine virtuale care vând produse obținute din ciuperci halucinogene. Multe dintre acestea vizează clienți internaționali, oferind versiuni în diferite limbi și modalități de expediere internațională a mărfii. S-a observat că volumul și calitatea informațiilor diferă considerabil în ceea ce privește riscurile produselor comercializate asupra sănătății.
4. Numărul urgențelor medicale raportate, ca urmare a consumului de ciuperci halucinogene, soldate sau nu cu deces, este foarte mic. Consumul ciupercilor halucinogene este, de obicei, asociat riscurilor pentru sănătatea mintală și un procent semnificativ dintre cei care consumă ciuperci halucinogene pot să aibă uneori atacuri de panică.
5. Caracteristicile inerente asociate acestui tip de consum (de exemplu grețuri, atacuri de panică și efecte imprevizibile) și constrângerile sociale asupra tinerilor care le experimentează (de exemplu nevoia unui mediu sigur, care să reducă riscurile) pot funcționa ca bariere împotriva consumului regulat și frecvent de ciuperci halucinogene.
6. După anul 2001, în șase state membre ale UE a fost înăsprirea legislația, ca reacție la preocupările cauzate de prevalența consumului de ciuperci halucinogene. De asemenea, noua legislație pare să fi influențat disponibilitatea ciupercilor și volumul total al vânzărilor prin internet. Există însă și semne că vânzătorii on-line au reacționat la aceasta prin promovarea unor alternative nereglementate și în unele cazuri mai periculoase.

Cine sunt consumatorii?

În Europa, consumul ciupercilor halucinogene în scop recreativ a apărut pentru prima dată la sfârșitul anilor 1950, dar în acea epocă răspândirea se limita la grupuri restrânse ezoterice (de exemplu poezii generației „beat”). Răspândirea în rândul consumatorilor de droguri recreative s-a produs treptat până când vânzările în „magazine inteligente” și în piețe au condus la o răspândire mai rapidă la sfârșitul anilor 1990 și începutul mileniului actual.

Comparativ cu cannabis-ul, substanța ilicită folosită cel mai frecvent în UE, mult mai puține persoane au consumat ciuperci halucinogene. Procentul tinerilor cu vârste cuprinse între 15 și 24 de ani din 12 state membre ale UE, care au consumat cel puțin o dată în viață ciuperci halucinogene, variază de la sub 1% până la 8%. Numărul celor care au încercat ciuperci halucinogene în rândul elevilor de 15 - 16 ani din unele țări, pare să egaleze numărul celor care au încercat Ecstasy. Consumul autodeclarat de ciuperci halucinogene, repetat sau regulat, este considerabil mai scăzut decât cel de droguri stimulente precum cocaina și amfetaminele. În mod similar consumului de LSD, un alt tip principal de droguri halucinogene, în general tinerii care încearcă să consume ciuperci nu continuă consumul în mod frecvent sau regulat.

Sondașele privind consumul de droguri efectuate la festivaluri muzicale și evenimente cu muzică dance electronică au arătat că în aceste medii prevalența consumului de droguri ilegale este constant mai mare decât în rândul populației școlare sau al populației generale, iar consumul ciupercilor halucinogene este mai frecvent în rândul tinerilor care au consumat decât al celor care nu au consumat droguri interzise. Aceste tipuri de sonde nu sunt perfect comparabile, de aceea concluziile privind tendințele trebuie desprinse cu precauție. Datele furnizate de Țările de Jos sugerează o situație stabilă între anii 2000 și 2005, în timp ce datele din Regatul Unit evidențiază o creștere semnificativă în perioada 2002 - 2004.

Disponibilitate

Ciupercile halucinogene cresc în mod natural în multe locuri din Europa, dar informațiile disponibile sugerează că majoritatea ciupercilor căutate pentru proprietățile lor psihoactive sunt mai curând cultivate decât culese din natură. Ciupercile se vând proaspete sau uscate și sub formă de miceliu, saci de cultură sau material de înmulțire destinate cultivării în gospodărie. Studiile ESPAD derulate în școli în 2003 au arătat că procentul elevilor de 15 - 16 ani care consideră că ciupercile halucinogene sunt „foarte ușor” sau „destul de ușor” de obținut variază între 4 și 28%. Mai puțin de 10% dintre elevii din Cipru, Finlanda, Grecia, Ungaria, Letonia, Lituania, România și Turcia au declarat că pot obține ușor ciuperci halucinogene și peste 20% dintre elevii din Cehia, Irlanda, Italia, Polonia și Regatul Unit au arătat că acestea sunt ușor accesibile.

Se pare că vânzările de ciuperci halucinogene în „magazinele inteligente” și în piețele din Țările de Jos și Regatul Unit au avut un rol important în facilitarea consumului de ciuperci la sfârșitul anilor 1990. Deși nu se cunosc cifrele exacte ale veniturilor obținute de către comercianți din vânzarea ciupercilor halucinogene, informațiile obținute mai ales din aceste două țări oferă indicii asupra interesului economic care determină promovarea acestui produs. De exemplu, în anul 2000, s-a estimat că ciupercile magice reprezintă 50% din cifra de afaceri a unui „magazin inteligent”. În Regatul Unit, până în iulie 2005, Ministerul de Finanțe a încasat un impozit pe vânzările de ciuperci halucinogene reprezentând un venit anual de 175 000 de lire sterline (255 421 EUR) la o cifră de afaceri estimată la un 1 milion de lire sterline (1,46 MEUR) pe an.

În afara punctelor de desfacere cu amănuntul, s-a constatat și o creștere a numărului de „magazine inteligente” virtuale. În 2006, OEDT a identificat în total 39 de magazine virtuale care

Ciupercile halucinogene au fost printre primele substanțe psihoactive consumate de om. Astăzi ele ne pun în fața unei noi dileme – cum putem controla în mod eficient oferta de astfel de substanțe complexe, produse natural, pe o piață dezvoltată la nivel mondial, în care demersurile de reglementare pot, pur și simplu, reorienta furnizorii spre produse alternative mult mai dăunătoare.

Wolfgang Götz, Director OEDT (EMCDDA)

desfac produse obținute din ciuperci halucinogene. Majoritatea acestor magazine virtuale (31, reprezentând 82%) au sediul în Țările de Jos. Restul adreselor au inclus patru magazine virtuale din Austria, două din Germania, un site din Regatul Unit conectat la un magazin virtual din Țările de Jos și un site din Polonia. Multe site-uri sunt poliglotte (oferind ca opțiuni în special limbile engleză, franceză și germană) și majoritatea oferă posibilități de expediție internațională.

Cantitatea de informații despre riscurile consumului de ciuperci halucinogene pentru sănătate variază de la un magazin virtual la altul. Majoritatea magazinelor virtuale de ciuperci halucinogene avertizează împotriva consumului de astfel de ciuperci în timpul tratamentelor cu alte medicamente sau în combinație cu alcool sau alte droguri. Cu toate acestea, un magazin din trei nu avertizează în nici un fel cu privire la pericolul consumului de halucinogene pentru cei care suferă de depresie sau psihoze. Numai jumătate dintre magazinele virtuale oferă informații cu privire la doza și practicile de utilizare în condiții de siguranță.

Riscurile pentru sănătate

Numărul urgențelor medicale raportate ca urmare a consumului de ciuperci halucinogene, soldate sau nu cu deces, este foarte mic. În general, efectele fiziologice sunt de scurtă durată și nesemnificative și pot include amețeală, grețuri, senzație de slăbiciune, dureri

musculare, frisoane, dureri abdominale, dilatarea pupilelor (midriaza), o creștere ușoară până la moderată a ritmului cardiac și respirator (tahicardie, tahipnee) și creșterea tensiunii arteriale. Au fost însă înregistrate și simptome fizice pronunțate, precum dureri abdominale puternice, vomismente persistente și diaree.

Toxicitatea acută a psilocibinei este considerată a fi scăzută, fapt dovedit și de numărul redus de cazuri de otrăvire cu ciuperci halucinogene. Otrăvirea poate apărea atunci când se consumă ciuperci culese din natură, dacă se confundă ciupercile halucinogene cu specii de ciuperci toxice.

Consumul de ciuperci halucinogene este în mod frecvent asociat cu riscuri pentru sănătatea mintală. Deși procentul consumatorilor care se confruntă cu un „episod disforic” (engl. bad trip) nu este cunoscut, aceștia sunt, cel mai probabil, cei care apelează la serviciile de urgență. În asemenea cazuri, persoanele intoxicate sunt de obicei extrem de anxioase și agitate, dezorientate și confuze, fiind-le afectată capacitatea de concentrare și judecată. În cazurile grave pot

apărea fenomene psihotice acute, cu imagini bizare și înfricoșătoare, paranoia gravă și desprindere totală de realitate, care pot conduce la accidente, autovătămare corporală sau tentative de suicid. Deși multe dintre programele de conștientizare conțin informații despre drogurile halucinogene și alte droguri, există totuși o lipsă de informații specifice referitoare la riscurile consumului de ciuperci halucinogene asupra sănătății adresate specialiștilor care lucrează cu tineri. Pe de altă parte, consumatorii și grupurile de lobby au creat mai multe site-uri pe internet care oferă informații cu privire la ciupercile halucinogene.

Modificări recente ale legislației

Psilocibina și psilocina (sau psilotsina) sunt controlate prin Convenția ONU din 1971 privind substanțele psihotrope și incluse în Tabelul I, deși nu este întotdeauna clar cum sunt clasificate ciupercile care le conțin. După 2001, în șase state membre ale UE a fost înăspriță legislația privind ciupercile halucinogene, ca reacție la îngrijorarea provocată de prevalența consumului acestor ciuperci: Danemarca (2001),

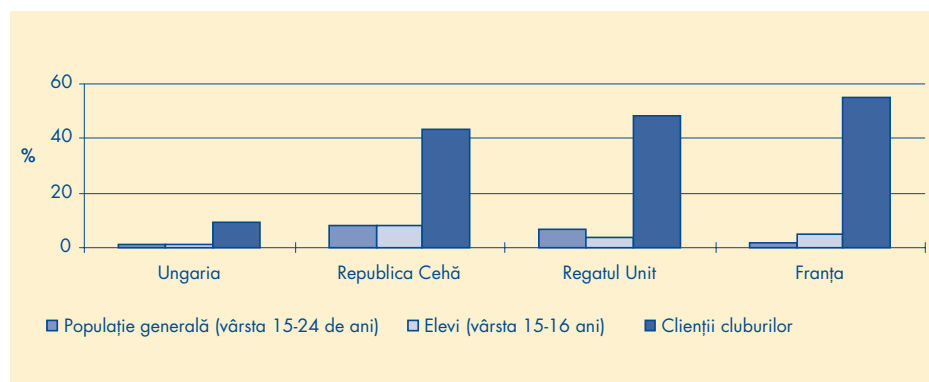
Țările de Jos (2002), Germania, Estonia, Regatul Unit (2005) și Irlanda (2006).

Legiferarea împotriva consumului de ciuperci halucinogene ridică diverse probleme legiuitorilor. Legislația nu trebuie să condamne pe nedrept proprietarii de terenuri pe care ciupercile cresc în mod natural. O soluție a fost să se afirme că ciupercile devin ilegale dacă sunt „tratate sau preparate” (legislația din Irlanda și Regatul Unit), ceea ce indică intenția de consum. Similar, Curtea Supremă olandeză a stabilit că ciupercile se supun controlului în „stare uscată sau prelucrate”. O dată cu creșterea numărului de „magazine inteligente” care se folosesc de această porțiță pentru a comercializa ciuperci proaspete, în Regatul Unit (de exemplu) s-a declarat, în 2004, că și ambalarea este o formă de „preparare”, dar în final legea din Regatul Unit a fost modificată în 2005, astfel încât să se aplice ciupercilor halucinogene fără a se menționa starea în care se găesc.

Legislația privind drogurile din Grecia, Italia, Cipru și Lituania conține termeni atotcuprinzători prin care se interzice cultivarea plantelor din care pot fi extrase substanțe narcotice. Este însă discutabil dacă ciupercile trebuie să fie considerate în mod strict „plante”; de aceea, recent, în 2005, a fost adus un amendament la legea din Germania prin care se adopta termenul de substanțe „organice” în locul celui folosit anterior de „plante și animale”, pentru a se închide orice porțiță în ceea ce privește ciupercile.

Amendamentele legislative au avut impact asupra disponibilității ciupercilor halucinogene și volumului total al vânzărilor prin internet. O analiză a diferitelor tipuri de produse promovate de vânzători pe internet a arătat că, după introducerea interdicțiilor privind ciupercile halucinogene, vânzătorii din Regatul Unit au început să se orienteze spre alternative legale dar mai toxice, precum muscarița, *Amanita muscaria*, sau specia înrudită cu aceasta, *Amanita pantherina*.

Prevalența consumului de ciuperci halucinogene de-a lungul vieții este mai mare în rândul tinerilor care participă la evenimente cu muzică de dans (care frecventează cluburi) decât în rândul populației generale

Note: Estimările privind locurile de distracție au la bază eșantioane non-probabilistice și utilizează diferite metode și cadre de eșantionare. Prevalența consumului de droguri în rândul populației mai largi a celor care frecventează cluburi nu poate fi dedusă pe baza acestor eșantioane. A se vedea detalii în raportul OEDT (2006).

Surse: Hibell et al. (2004), OEDT (2006).

Drogurile în obiectiv este o serie de informații cu privire la politicile proprii, publicate de Observatorul European pentru Droguri și Toxicomanie (OEDT) din Lisabona. Informările sunt publicate de trei ori pe an, atât în cele 23 de limbi oficiale ale Uniunii Europene, cât și în norvegiană și turcă. Limba originalului: engleza. Orice fragment poate fi reprodus cu condiția menționării sursei.

Pentru abonamente gratuite, vă rugăm să specificați cerințele prin e-mail la adresa publications@emcdda.europa.eu

Rua da Cruz de Santa Apolónia, 23-25, P-1149-045 Lisboa
Tel. (351) 218 11 30 00 • Fax (351) 218 13 17 11
info@emcdda.europa.eu • <http://www.emcdda.europa.eu>

Ciupercile halucinogene: provocarea de a răspunde, în era informațională, la substanțele produse în mod natural Considerente la nivel de politici

1. Deoarece consumul de droguri în rândul tinerilor este relativ ridicat în timpul evenimentelor cu muzică de dans, aceste medii oferă oportunități cost-eficiente pentru derularea de acțiuni de prevenire și alte inițiative care urmăresc reducerea riscurilor consumului de ciuperci halucinogene asupra sănătății.
2. Interesele economice ale comercianților care promovează vânzarea ciupercilor halucinogene joacă un rol important în încurajarea răspândirii acestui produs.
3. Internetul oferă tot mai multe oportunități de promovare și vânzare a ciupercilor halucinogene dar, și mai important, de informare cu privire la riscurile pentru sănătate.
4. Se pare că nu sunt suficiente materialele de informare specifice cu privire la ciuperci pentru specialiștii care lucrează cu tineri și că există o lipsă de materiale de prevenire sau referitoare la reducerea riscurilor asociate consumului de droguri (engl. harm reduction) adresate potențialilor utilizatori.
5. Elaborarea unor materiale de prevenire efectivă și de promovare a sănătății va fi probabil facilitată de înțelegerea perspectivelor tinerilor - potențiali consumatori de ciuperci halucinogene - și adaptarea la nevoile acestora.
6. Deși înăsprirea măsurilor legislative de control poate fi o abordare utilă pentru limitarea consumului și a ofertei de ciuperci halucinogene, impactul oricărei măsuri trebuie să fie atent monitorizat atât pentru a se evalua eficacitatea, cât și pentru a se putea preveni riscul apariției unor consecințe negative nintenționate.

Surse principale

Berridge, V. and Hickman, T. (2006), *History and future of psychoactive substances [Istoricul și viitorul substanțelor psihoactive]*, Foresight Brain Science, Addiction and Drugs project. Office of Science and Technology, United Kingdom.

CAM (2000), *Risk assessment report relating to paddos (psilocin and psilocybin)*, [Raport de evaluare a riscurilor asociate ciupercilor halucinogene (psilocina și psilocibina)] Coordination Centre for the Assessment and Monitoring of New Drugs (CAM), Den Haag, Netherlands.

Golub, A. and Johnson, B.D. (1996), 'The crack epidemic: empirical findings support an hypothesized diffusion of innovation process' [Epidemia de crack: constatările empirice susțin presupusa difuzare a procesului inovației], *Socio-economic Planning Sciences*, 30 (3), pp. 221-231.

Guzmán, G., Allen, J.W. and Garrtz, J. (2000), A worldwide geographical distribution of the neurotropic fungi, an analysis and discussion [Distribuția geografică la nivel mondial a ciupercilor neurotrope, analiză și discuție], *Annali dei Museo civico - Rovereto, Italia*. Vol. 14:1890280 (în limba engleză).

Hibell, B., Andersson, B., Bjarnasson, T. et al. (2004), *The ESPAD report 2003: alcohol and other drug use among students in 35 European countries* [Raportul ESPAD 2003: consumul de alcool și de alte droguri la studenții din 35 de țări europene], The Swedish Council for Information on Alcohol and Other Drugs (CAN) and Council of Europe Pompidou Group.

OEDT (2006), *Hallucinogenic mushrooms: an emerging trend case study* [Ciupercile halucinogene: studiu de caz privind apariția unei noi tendințe], *EMCDDA Thematic Papers*, European Monitoring Centre for Drugs and Drug Addiction, Lisbon.

Reynaud-Maurupt, C. (2006), *Usages contemporains de plantes et champignons hallucinogènes* [Consumul contemporan de plante și ciuperci halucinogene], *Observatoire français des drogues et des toxicomanies*, Saint-Denis, 160 pp.

Informații de pe internet

Baza europeană de date juridice privind drogurile ELDD
<http://eldd.emcdda.europa.eu/>

Informații OFDT cu privire la halucinogene
<http://www.ofdt.fr/ofdtdev/live/produits/hallucin.html>

Tabelele buletinului statistic OEDT 2006 referitoare la prevalența consumului de droguri în rândul populației
<http://stats06.emcdda.europa.eu/en/page053-en.html>

Oficiul de publicații
Publications.europa.eu

EDITOR OFICIAL: Oficiul pentru Publicații Oficiale al Comunităților Europene
© Observatorul European pentru Droguri și Toxicomanie, 2007

DIRECTOR: Wolfgang Götz

EDITOR: Peter Fay

AUTORI: Jennifer Hillebrand, Deborah Olszewski, Roumen Sedefov și Brendan Hughes

GRAFICA: Dutton Merrifield Ltd, Regatul Unit

Printed in Belgium